

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳԵԱՔԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՍՏԷ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱԶԻՐԷ

Administration du journal armenien
LOUSSAPER
Boite Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

Եղիպտոս Արտաստման	Որչ ԳՐԸ	ՇԻԼԻՆ
Տարեկան	100	20
Վեցամսայ	50	10
Եռամսայ	25	5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Նամակ և դրամ ղրկել վարչարարական հասցեին:
Ձեռագիրները կտ չեն դարձադր:
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ:
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանսուր Փաշա խալիճ, քրամուսնի
գոթին վրայ, Գաֆե և պար տը Թրամսի բաւաժին մէջ:

ԼՈՒՍԱՔԵՐ
Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց Ը

ԳԸ. 19 Յուլիս

Բ. օր պահոց վարչարար:

Քիչ քործ կատարէ լաւ կերպով,
և շատ բան ըրած կ'ըլլատ:

ԳԸ. 20 Յուլիս

Գ. օր պահոց վարչարար:

Ամենէն զարդարուն նախագա-
սութիւնը՝ պարզ խօսքն է:

ՀԱՅՔԻ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ՔՍՈՆԵՐՈՐԷ ԴՈՐՈՒ ՍԿԵՁԱՐ

ԺԱ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՌԻԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ
(Շաբ. 97 Թիւն)

«Մէվլուտի» իսլամական տօնին առթիւ Կ. Պոլսոյ մէջ բարձրագոյն պաշտօնեայք միայն պալատ կ'երթան, սակայն ուրիշ այցելութիւն չը կատարուիր, և պաշտօնատանց մէջ գործառնութիւնք կը շարունակուին: Այս տարի Ս. Պատրիարքը «Մէվլուտի» օրն այցելութեան գնաց Մեծ-Եպարքոսին և նախարարներուն, և ընդհանուր քննադատութեան առթիւ տուաւ:

— Օրմանեան Սրբազան իր անուան տարեգարձը հայ և օտար թերթերու միջոցաւ ծանուցանել կուտայ կանխաւ, և տօնին նախորդ օրն իսկ կը հրատարակուի թէ «Եկեղեցական և աշխարհական նշանաւոր հայագիրներ և օտարագիրներ այցելութեան գացած են»: Շատեր կան որ այս տղերք կարգալով յաջորդ օրը իրենք ալ այցելութեան կը փութան:

— Հաստատուելու համար թէ մեր Ս. Պատրիարքը ո՞ր աստիճան կ'ախորժի ցոյցերէ՝ օրինակ մը բերենք: Կ. Պոլսոյ էլ՝ Մէյմանիի խեղճութեամբ տարրական նախադրութեան մը ունէր, որ մասնաւոր անունէ զուրկ էր և թաղին անունովը կը յորջորջուէր: Շէնքը հինցած ու խորխորած ըլլալուն՝ թաղեցիք, անոր նորոգութեան ծախսը հոգալու անկարող՝ զիմած էին Պատրիարքարան խնդրելու որ վերանորոգութիւնը կատարելու համար հանդանակութիւն մը բացուի: Օրմանեան Սրբազան նը-

պատից Յաննաժողովի անուակէն հոգալ տուաւ վերաշինութեան ծախսը, և այսպէս արժանացաւ թաղեցւոյ երախտագիտութեան: Բայց նա այդ չափով չը գոհանալով, — ինչպէս որ կը հաւատեն — վարժարանին հոգաբարձութեան և ուսուցչին կը հասկըցնէ որ ինք կը փափաքի աւելի օգտակար ըլլալ այդ հաստատութեան, անոր ծախսին նպաստել և պարբերաբար այցելել, պայմանաւ որ այդ անանուն վարժարանին իր անուամբ կուրի: Առաջարկը կ'ընդունուի, և Պատրիարք Սրբազան, յետ վերաշինութեան կ'այցելէ նախակրթարանը, աշակերտաց կողմէ ուղերձներ, և վարժապետին կողմէ գրուած լիցիւնստեր կը կարդացուին և պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ վարժարանն ասկէ վերջ «Մաղաքեան» պիտի անուանուի, յանուն իր բարեբարին, Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարքին: Ժողովուրդը այս բոլորը յաջորդ օր ազգային թերթերու մէջ կը կարդայ ապշութեամբ: Չը կարծուի թէ գոնէ անկէ վերջ ն. Սրբազանութիւնը ըսկած է անձնական քսակէն նպաստելու վարժարանին, — ո՛չ, այն նախակրթարանի ամսական 310 դրշի ծախսը համար Պատրիարքարանի և Մայր-Եկեղեցւոյ անուակէն ամսական 140 դրշ, նպաստ մը կը յատկացուի, և ծախսը մնացեալ մասը կը հոգացուի աշակերտաց վճարքներէն և գանձանակի հասոյթէն:

— Պատրիարք Սրբազանը թաղերը այցելելու առթիւ տեղւոյն վարժարանին, Աղքատախնամին և Գորաց գաւառն փոքր նուէրներ կուտայ, բայց անոնց լրագրաց մէջ հրատարակուի կարծես թէ անհրաժեշտ պայման եղած է:

— Կրօնական խնդրոց մասին Օրմանեան Սրբազանի անտարբերութիւնը շատ ուշագրաւ է, և զայն ցոյցնելու համար գրի կ'առնեմ իրադեհ անձէ մը պատմութիւն հետեւեալ իրողութիւնը:

Համարձեման տօնին՝ ըստ հնաւանդ սովորութեան՝ Ս. Պատրիարքը կը պատրաստէ Աղչ. Հիւանդանոցի Ս. Փրկչեան մատուռին մէջ: 1900ին, այդ տօնին նախորդ երեկոյեան արդէն Հիւանդանոց եկած էր Օրմանեան Սրբազան իր հետեւորդներով, յաջորդ օրն պատարաթէ թէ նոյն համար: Առաւօտուն կ'իմանայ թէ նոյն օրն այլապէս չեն եկած, և զոյն օրն իրողութիւնը կը ըստ իրողութեան ըստ իրողութեան:

էր Օրմանեան Սրբազան իր հետեւորդներով, յաջորդ օրն պատարաթէ թէ նոյն օրն այլապէս չեն եկած, և զոյն օրն իրողութիւնը կը ըստ իրողութեան ըստ իրողութեան: Սրբազանը (Սրբազանը տիպիւնի առթիւ՝ ազգաց հոգեւոր պետերն պիտի հրաւիրուին, ուստի փութով մի ուրիշ եպիսկոպոսի կը յանձնարարէ պատարաթել, և ինք կ'երթայ պալատ: Այն տեղ իրեն կը ըսուի թէ «Յունաց պատրիարքն, իրենց տօն ըլլալուն համար խնդրած է որ ուրիշ օր մը գայ, ուստի իրենք ալ համակերպած են և հոգեւոր պետերու հրաւերը ուրիշ օրուն թողած, Բայց, յիշ յաւելուն, «գուք ալ բրիտանիայ ըլլալով միեւնոյն տօնը լուրիք...»: Օրմանեան Սրբազան կը դառնայ Հիւանդանոց, կը համարի սեղանին, կը նախապահէ, և զօրմանալին այն է որ իրողութիւնն ալ կը պատմէ ամենուն... Ոմանք հետաքրքրութենէ մղեալ հարցնելով կը տեղեկանան թէ Յունաց պատրիարքն այն օրն չէ պատարաթած, այլ Համարձեման տօնը պատուելու և իր հաւէն ու եկեղեցիէն չրաժնուելու համար չէ գացած պալատ, մինչդեռ մերինն՝ չենք գիտեր ինչ ակնկալութիւններով պատարաթն ալ թողալով պալատ փախած է:

— Կ. Պոլսոյ պատրիարքներն միշտ բնակած են ի Պատրիարքարան կամ անոր մօտերը: Միայն՝ Ներսէս Պատրիարք հիւանդութեանը համար օգտուել տեղ մը հաստատուեցաւ, սակայն ամեն պարագայի մէջ պատրիարքներն չեն ունեցած իրենց յատուկ կառն, զի քիչ անգամ կը հեռանային Պատրիարքարանէն, և պէտք եղած պահին իրենց համար պատշաճ կտրք մը կը վարձուէր: Օրմանեան Սրբազան իր Յերայի բնակարանէն զատուիլ չուզելով՝ առաջին օրէն իսկ ունեցաւ կառն մը ի հաշիւ պատրիարքարանի, որուն համար ամսական 18 ոսկոյ ծախս մը ծանրացած է Պատրիարքանի վրա իր պիւտքէն վրայ:

— Վատահիլ անձեր կը հաւատան որ Օրմանեան Սրբազան ծամահակաւ Հայ-Հոսովմէական պատրիարքարանէն իրեն հանգեւնադրաւ:

զլացուելուն համար դարձած է Աղչ. գային Եկեղեցւոյ ծոցն, ու ապա միշտ դրամական անձկութիւն ունեցած է: Շատեր կը յիշեն թափթիւկ վերարկուով նորա վերելքը Ղալաթիայէն լեւրա, ուստի շատ զարմանքով կը լսուի որ հիմա աւելի քան 5000 ոսկի ունի: Ոչ մէկ պատրիարք կըրցած չէ երբեք հաւաքելու այսչափ գումար, որ ամսական խնայողութեանէ կամ աշահամոյրներէ գոյացած չկրնար ըլլալ: Շաբ. ԱՐԾՐԱՅԻՆ

ԿՈՎԿԱՍՏԱՆ ԱՆՑՔԵՐ

ՓՈԽԱՐՔԱՅԻՆ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐԸ

Կամ վարանցով Տաշքով ընդունեց կովկասահայ պատգամաւորութեան ներկայացուցիչները, և անոնց հետ տեսակցեցաւ սիրալիր կերպով, ուշադրութեամբ լսելով այն բոլոր ցանքը՝ որոնցմով կը տառապի կովկասի հայութիւնը:

Այդ ցանքն արդէն յայտնի են: Փակուեցան ազգային պարոնները, և կըրթական ու բարեգործական հաստատութիւնները խօսելու, գրելու և հաւաքումներու ազատութիւնը վերցուեցաւ: Հայ գիւղացին զրկուեցաւ ազատ հոգեւոր վերայ բնակելու ու աշխատելու իրաւունքէն: Սահմանափակուեցան ազգային ու քաղաքական գործունէութեանց ասպարէզները: Արգելքի մատնուեցան իրենց արտասահմանեան եղբայրներուն բարոյապէս թէ նեւ թապէս օգնելու ջանքերը, եւայն:

Ոչ բոլոր զրկանքները, հաւանաբար ու բռնութիւնները տեղացին հայ ժողովրդին վրայ, և ան լուր ու մանջ տակաց, համարեց: Բայց երբ տեղի ունեցաւ եկեղեցական կառավարման գրաւումը, որ կը նշանակէր ազգային ինքնաւարտ գոյութեան վերջին յոյսի ջնջումը, այն ժամանակ հայ ժողովուրդը այլ ևս չի կրցաւ համբերել, և ընդվզեցաւ խող իշխանութեան դէմ:

Եւ որովհետեւ, այս պարագաներու տակ, հայ ժողովրդին և զուգահեռաբար թեան միջեւ գոյնաւոր յարաբերական կապը սաստիկ լարուած, խզուելու վրայ կը գտնուէր, ամէն հաւանականութիւն կար, որ իշխանութեան կողմէ այդ կապը պիտի թուլացուէր, և ձիւ իշխան զինուոր պիտի ըլլային:

Բայց դեռ այդ զինուորները չեղած

ուրիշ ազգանքեր առաջ եկան, կողմնակի ալ և ալ կողմերու հայկ. ջարդերն ու պղծութիւնները սկսեցին, և որոնց միջոցին տեղական իշխանութեանց կողմէ բռնութեամբ չեզոք դիրքը եկաւ որոշապէս հաստատելու թէ՛ իրաւաստանի պէս քրիստոնեայ երկրի մը մէջ հայու կեանքն ու պատիւն ալ ապահով վիճակի մէջ չեն գտնուիր, ճիշդ ինչպէս Տաճկաստան:

Այս ալիքի յուսահատական ճգնաժամի մէջ կը գտնուէր կողմնակի հայութիւնը, երբ կոմս Տաշքով եկաւ կողմնակի:

Ինչո՞ւ այն օրէն սկսած, երբ կոմս Տաշքով կողմնակի փոխարքայ նշանակուեցաւ, հայերը մասնաւոր հաւատք մը գոյացուցին տնոր վրայ, և յուսացին յանձին կոմսին գտնել բարի և արդարասէր իշխան մը: Այս յոյսի և հաւատքի զոյացման ի հարկէ ոչ նուազ նպատակներն և իրենց կոմսի՝ զէպի հայերը տաճած զգացումներու արտայայտութիւնները:

Միայն թէ կոմսը իր պաշտօնավարութեան զաւե՛ր իշխան հա՛ մի քանի ամիսներ անցան, և կանխապէս բոլոր այն ջերմագին խոստումները թէ՛ զոհաբերութեամբ պիտի ապահովուէր արդարացի ու անհրաժեշտ պահանջներուն, մինչեւ այժմ մնացին ու դեռ կը մնան լոկ խոստումներ, առանց որ և է գործնական արդիւնքի մը՝ որուն ժողովուրդը կը սպասէ վայրկեանէ վայրկեան սրտատրոփ ու տենդալին անհամբերութեամբ:

Աւելի զարմանալին այն է մանաւանդ որ իրենանի, Նախիջեանի և կարգ մը այլ վայրերու արիւնալի զէպքերն ալ պատահեցան այն ժամանակ՝ երբ կոմս Տաշքով կը գտնուէր իր պաշտօնին գլուխը:

Իրաւ է թէ, տեղի ունեցող այդ զէպքերը, անսպասելի չէին, երբ մենք կը ճանչնանք մահմետական տարրի բնական վայրագ կրքերուն մոլեգնութեան աստիճանը: Եթէ անսպասելի հանգանք մը կար որ ժողովուրդը բոլորովին վճատեցուց՝ այդ ալ կոմս փոխարքայի ցոյց տուած զործունէութիւնն էր, որ զօրաւոր ու ամենակարող միջոցներ ձեռք չառաւ նոյն վայրկեանին և եթ տեղնուտեղը կասեցնել տալու համար հայերու գլխուն կրկին իջնող այդ ահաւոր հարուածը:

Բացի այդ՝ մենք թերթերու մէջ կարդացինք նաեւ թէ՛ նոյն իսկ այդ խոռոչութիւններու ժամանակ թիֆլիզի մէջ ոստիկանութիւնը, համբալ թիւրքերուն յայտնապէս՝ զէնք գործածել կը սովորեցնէր, և իրենանի նահանգին մէջ ալ, նոյն ոստիկանութիւնը մէկ կողմէն հայերու ձեռքէն զէնքերը խլելով՝ միւս կողմէն դադանապէս թիւրքերուն կը յանձնէր...

Ահա թէ ինչո՞ւ թիւրքերը ամբողջ շարքով կարողացան աներկիւղ շարունակել իրենց խժոժութիւնները, և կոտորածէն, աւարտութենէն ու հրձիգութենէն զատ նոյն իսկ հարկաւոր հայ գիւղացիներու բռնի ընդունիլ տուին խաւամութիւն:

Գործողութիւն մըն է անշուշտ, որ հայերը կողմնակի մէջ ալ, ինքնապաշտպանութեան զօրեղ միջոցներէ զօրեղ կը գտնուին համամտաբար զիրենք շրջապատող զանազան ցեղերուն:

Ասոր պատճառն այն է ի հարկէ, որ կառավարութիւնը որ և է հայու առ հասարակ շատ գիտարութեամբ իրաւունք կուտայ զէնք կրելու, մինչդեռ թիւրք մը օրինակի համար, երբ որ ալ կամի՝ կրնայ

ամենայն դիւրութեամբ լաւ մը զինուիլ:

Հաստատութեամբ իրողութիւն է արդէն թէ, երբ թիւրքերը Պարսի կոտորածը կը պատրաստէին նոյն իսկ նամակատան միջոցաւ, տուփերու մէջ զետեղուած ատրճառակներ ու փամփուշտներ կը ստանային զրաւն: Այդ միջոցներուն զիտուեցաւ նաեւ թէ՛ թիւրքերը Տօն գետին եզերքը գտնուող Ռատով քաղաքին վրայով իրեն «ապարանք» երկար ժամանակ սնունդներով լեցուն զէնք կը փոխադրէին կողմնակի:

Այդ, երբ մէկ կողմէ թիւրքերը այսպէս միշտ ալ կը կարողանան լաւ զինուիլ, և երբ միւս կողմէն ալ հայերն անհամեմատ մեծամասնութիւն մը կը կազմեն կողմնակի մէջ, որեքմէ միշտ ալ կրնայ սպասուիլ, որ այդ վայրերի, մոլեռանդ և անխնայութի տարրը զրոյսմէ մը մղուած նորէն ոտքի կանգնի, և շարունակէ իր սկսած դործը...

Այս պատճառաւ իսկ, փոխարքայէն ընդունուող պատգամաւորութիւնը հայկ. հանրագրի խնդիրներէն աւելի հարկադրուեցաւ ծանրանալ տիրող ներկայ տագնապալի դրութեան վրայ, և յատկապէս այդ մասին զեկուցողի մը ներկայացնելով փոխարքային, պահանջեց հետեւեալ անհրաժեշտ ու անխտաձգելի կարգադրութիւնները:

Ա. — Ընդհանրապէս իշխանութեան բոլոր ուժով այն անկարգութիւնները որոնք կը ծագին, և յանցաւորները բռնիւով պատժել: Բ. — Ազդու միջոցներ ձեռք առնել՝ վերագործնելու համար վրնասուածներուն բազմամիլիոն արժող գոյքերը, և բաւարարութիւն տալ կողոպտուածներուն: Գ. — Պաշտօնէ հեռացնել կառավարական այն բոլոր պաշտօնեաները՝ որոնք խուժանին մեղսակից ու դատապարտելի գործունէութիւն մը ունեցած են: Դ. — Իրաւունք տալ հայ գիւղական ազգաբնակչութեան կազմակերպելու պահակախմբեր, և մանաւանդ վերջ գնել խուզարկութիւններուն ու զէնքեր խլելու հին ուղղութեան, որպէս զի հայերը բոլորովին զինաթափ չլուլով՝ կարողանան ինքզինքնին պաշտպանել:

Ե. կոմս փոխարքան նորէն հանդիսաւոր խոստումներ կ'ընէ թէ հանրագրի մէջ յիշուած խնդիրներու բաւարար լուծման, և թէ զեկուցողի բովանդակութեան վրայ ամենալուրջ ուշադրութիւն դարձնելու մասին: Այս կոմսը մասնաւորապէս կ'ընշտէ, որ ինքը երբէք չի հաւանիր խուզարկութիւններու ու զէնքեր խլելու ուղղութեան, և որ ազատութիւն կուտայ ամենուն անխտիր ինքնապաշտպանութեան համար զէնք ձեռք բերելու օրինական միջոցով:

Այս, կոմսը, ինչպէս որ կը յայտարարէ՝ չի հաւանիր որ խուզարկութիւններ կատարուին ու զէնքեր խլուին, սակայն իր ստորադաս պաշտօնեաները հակառակ իր ըրած այդ յայտարարութեան և հայ յեղափոխականներու սպառնալիքներուն՝ զեռ կը շարունակեն խուզարկութիւնները:

Մտածեցէք որ հայկ. պատգամաւորութեան փոխարքային ներկայանալէն ճիշդ երկու օր յետոյ՝ թիֆլիզի նահանգապետի կարգադրութեամբ քաղաքին փողոցներուն մէջ տասը հայեր կը խուզարկուին ու կը ձերբակալուին զէնք կրելուն համար, և ապա կը բանտարկուին:

Այնու ամենայնիւ, կոմս վարանցով Տաշքով դարձեալ կը շարունակէ հայերուն ի նպաստ իւր խոստումները:

Ինչպէս որ առնուած նոր լուրերէն անսուեցաւ՝ յոյսերու և խոստումներու առատ փունջ մ'ալ նուիրուած է վշտահար ծերունի Հայրապետին, որ թիֆլիզ հասնելուն, անկարող ու հիւանդագին վիճակի մէջ, ստիպուած ելեր գնացեր է փոխարքային այցելութիւն տալու, և իր ամէն կողմէ վտանգուած ժողովուրդին համար օգնութիւն խնդրելու:

Բայց արդեօք, իսկապէս, երբ և իցէ պիտի իրականանան այդ յոյսերն ու խոստումները, և ինչ չափով:

Տեսնենք...

Ս. Մ. ԵՄԵԼԻԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԹՈՒՐԻՔԻԱ

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԴԵՄ ՓԻՐՉԸ

Երեք տարբեր յանձնաժողովներ կը զրադին քննելու Սուլթանին զէմ կատարուած սպանութեան փորձը, բայց մինչեւ հիմա ամենափոքր հետք մըն ալ չէ գտնուած ոճիրին հեղինակին և ծագման ներկատմամբ:

Կ'ըսուի թէ զէպքէն քանի մը օր առաջ իշխանութիւններուն լուր տրուած էր որ փորձ մը պատրաստուելու վրայ է, բայց ոչ ոք ուշադրութիւն դարձուց այդ ազդարարութեան, որ շատ հաւանական ալ չէր թուեր: Ասոր հետ մէկտեղ ոստիկանութիւնը նախազգուշութիւններ ձեռք առած էր: Մտքաստուգներու պաշտօնեաները մանրակրկիտ կերպով կը քննեն Պօլիսէ մեկնող ճամբորդներուն պայուսակները: Այլ մէկ կողմի թոյլ չտրուի մանել Բարձագոյն Դրան բակը: Կ. Պոլսոյ և գաւառներու ամեն կրօնական հասարակութեանց աղօթատեղիներուն մէջ գահաբանական աղօթքներ կատարուեցան:

Սուլթանին հրամանով Պէշիկթաշի փողոցներու աղբատներուն ողորմութիւն բաշխուեցաւ:

ՊՈԼԿԱՐԱԿԱՆ ԵՄԵԼԻԱՆԻՐԸ

Պոլկարական կառավարութիւնը մեծ պետութեանց Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչներուն ծանուցագիր մը զրկելով Էտերնէի վիլայէթին Պոլկար բնակիչներուն անտանելի վիճակը կը նկարագրէ: Այդ վաւերաթուղթը կը յայտնէ որ թիւրք իշխանութիւններն ամենէն փոքր կասկածներու վերայ տեւական հալածանքներ կը հանեն Պոլկարներու զէմ և կը ջանան զանոնք ստիպելու որ Մարիցա գետին եզերքը գտնուած իրենց տուններէն հեռանան որպէս զի անոնց տեղ զուտ-թիւրքեր տեղաւորեն: Այս կերպով շատ մը Պոլկարներ հարկադրուած են ապաստանելու անտառներու մէջ, ուսկից զիրաւ կրնան դուրս յարձակիլ և ապստամբական ու վրէժխնդրական գործեր կատարել:

Թուրքիա ստատիկ կերպով կը հակառակի Մակեդոնիոյ մէջ Տէրութիւններու առաջարկած ելեմտական բարեկարգութիւններուն:

«Եթէ տը Բագի» թղթակից մը Հոսկոյայէն գրելով կը հաղորդէ որ Էն-մէնի և Էզիրի նահանգները գրեթէ ամբողջովին ապստամբներուն ձեռքը անցած են:

ԿՐԵՏԷ

Յուլիս 15ին ապստամբներու պարզուխներուն հետ հիւպատոսներուն տեսակցութիւնը շատ օգուտ չունեցաւ բարե-

փոխելու կացութիւնը: Ապստամբները արդարացեցին իրենց զինեալ շարժումը և պահանջեցին որ կղզիին քաղաքական զրուցութիւն փոխուելով Բունաստանի հետ միութեան առջնորդէ: Այնպէս յայտարարեցին որ միմիայն բռնի ոյժի առջեւ տեղի պիտի տան, Հիւպատոսներուն ուղղուելիք պաշտօնական պատասխանը պիտի տրուի՝ ապստամբներու ժողովին հետ խորհրդակցութիւն կատարուելէ ետքը:

Վերջերս կատարուած քանի մը լուսանութիւններու պատճառով մահմետականները սարսափահար եղած են: Անոնք կը հեռանան իրենց գիւղական բնակարաններէն և քաղաքները կը մտնեն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգարարձութիւնը, հաստատութեան մոմատան, սիկարի թուղթի, լուցկիի և ծաղկեպսակներու հասոյթները արդիւնաւորելու համար յատուկ յանձնաժողով մը պիտի ունենայ:

Ներքարի Ազգ. Վարդին վերաշինութեան և յարկի մը յաւելման համար հարկ եղած արտօնութիւնն առնուած է:

Տ. Դեռնոյ վարդ. իր «գրպանի անտրակ» անուանած և օթէլներու շինութեանց հաշիւներուն տեղեկագիրը, Հաւուեքնիչ մասնախմբին կրկին և կրկին առաջարկութեան վրայ յանձնել է Պատ. րիւարքին:

Չէլթուի կաթող. փոխանորդ Տ. Դերսէս վարդ. Ս. Ստատածածին վանքին պատկանած գոյքերն ու կալուածները յատուկ տոմարներու մէջ արձանագրած է:

Հաճընի Ս. Յակոբայ վանքին շինութեանց հսկելու և եկեղեցական գործերու հոգ տանելու պաշտօնով Հաճըն զոր. կուեր է Կիլիկիոյ Սթոնի Միաբաններէն Տ. Բարսեղ Ե. վարդ. Մանկրեան:

Արմաշի Դպրեմանքի խոնամակաւթիւնը որոշեց է այս տարի նոր գասարան չի կազմել, և աշակերտաց ընդունելութիւնը թողուլ յառաջիկայ տարուան:

Առանայի Սահմանորդ խնդրած է Պատրիարքէն որ Դպրեմանքին այս տարուան նորոշմաներէն ճահէ արեղայ Մերսինի քարոզիչ նշանակուի:

Սպանութեան փորձէն Սուլթանին զերծ մնալուն առթիւ՝ զոհարանական աղօթքներ կատարուել են Կ. Պոլսոյ հայ եկեղեցեաց մէջ ալ:

Մտացանք «Բունկող Կայծեր» գրքոյը. հեղինակութիւն Սեւայրի, և հրատարակութիւն Գահրէի Հնչ. Մասնաճիւղին, Դրքոյը կը բաղկանայ 61 էջէ և գինն է 2 դր. օղջ:

ՏԵՂԱԿԱՆ

Ազգահի ազգապատկան ապատիլէն յառաջիկայ երեք տարուան համար վարձու տրուած էր Ֆէտտանը 465 դր. Կիլիկիոյն որ կալուածական գործերէ լաւ հասկցող անձինք հիմա 650 դր. կը գընահատեն այդ հողին վարձքի արժէքը, և մինչեւ իսկ Տիար Պետրոս կարապետեան գրաւորապէս 550 դր. առաջարկած է, պայմանաւ որ հիմակուան վարձակալին խոստացած 300 լիւրայի ծախքերն ալ ընէ հողին վրայ: Այս հաշուով Տիար կարապետեանի առաջարկը երեք տարուան մէջ 1530 ոսկիի յաւելում մը կը բերէ ազ-

ՍԻՆԿԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնական Պրիմուս Զոմեյի գիմալ, ժամանակակից Նոր Պաղարի գիմալ:

Գ. Ա. Հ. Բ. Է.

ՄՈՒՍԲԻ

Իրաքանիւր ՍԻՆԿԵՐԻ մեքենայի վրայ փըն.
տակ այս վաճառանիշը (marque).
ՔՍԱՆ ՍԻՆԿԵՐԻ մեքենաներ սպառող
Ասեղնագործի ձրի դասեր և մեքենաներու.
ձրի նորոգութիւն գնողներու տան մէջ: Վճար.
ման գիւրութիւններ: Սինկեր կարի մեքենան.
ըլ աշխարհի լաւագոյններն են: (29)

Բարեկի 1901ի Յուլիանդէսին մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ-Աշխարհի ամենէն ՄԵԾ վարձատրութիւնը, փոխադրաց ձրի կը զրկուի մեր Յուլիանդէսին լեզուի:

S. S T E I N

ՍԵՐԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԹԵՅՆ

ՆԵՐԱՅԻՆ Ե. Բ. ԽՈՏԻՎԻՆ

ԱՌԱՋԱԵԼ ԽԱՏՐԱ, ԷՋՊԵՐԻԷ

Կիններու, Այրերու և Տղաներու

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Գիններ Չափաւոր են:

ԼԵՐԱՅԻՆ ՆՈՐԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

Լեզուական վերամբարձ (ստանաէօր)
տպարանները բնակարան կը զրկուին:

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ՃԻՎԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Negociants—Commissionnaires

ՊԵՏԵՆ - ԷԼ ԲՈՒՐԵՅՆ

ԳԱՀԻՐԷ

ՖՈՒԵՆԵՐՈՒ ԳՕԼԷՃԻՆ ԴԻՄԱՅ

ՄԱՍՆԱԿԻՈՐ ԶԻԻԶ

ԸՄՊԵԼԻԲԵՐՈՒ

Ջրն. Etournaud & Cie

Cognac

ԺԳԷՔ ԷԲՈՒՆՈ և ԸՆԿ. ԳՅՆԵՍԻ

L. Bezagu & Cie

Bordeaux

Լ. ՊԵՂԱԿԻ և ԸՆԿ. ՊՅՈՒՆՈՒ

Garnier—Chevrier

Meursault

Կառնիէ և ՇԵՎԻԿԷՆՆԻ ՄԷՏՐՈՅԻՍ

ԾԱԽՈՒ ԳՐՔԵՐ

Լուսաբերի խմբագրատան մէջ:

ԴՐՆ. ՊՊԷ

Յրանաճայ Նոր Բառագիրք
պատկերազարդ, Գուրտն Լուս.
սինեան, երկու հատոր

120

History of Armenia, by
Ter Gregori (Պատկերազարդ
Հայոց պատմ., անգլիերէն)

15

Լուսինեանք, Մելիք Ս.
Դաւիթ Բէկ

5

Կիպրոս կղզի, Բակուրան
Լուսաբեր Հաւաքածոյ, Ա.
Պրակ,

2

Մի Տեսութիւն Կիլիկիոյ
Հայկական իշխանութեան վը-
րայ, Բակուրան

12

Քարոզներ, Բարգէն Ս.
Վարդապետ Կիլիկիականի

10

Կոլոտ Յովհաննէս Պատ.
բիարք, Նոյն հեղինակին

13

Ծովք-Տրուք և Համկիայ
Նոյն հեղինակին

7

Բառգիրք Հայերէնէ Քրան
սերէն, Գ. Լուսինեան

60

Պատմութիւն Արեւելեան
Խնդրոյ և Առաջնորդ Հայկա-
կան հարցի, Բրոք. Կ. Թու-
ման

18

ՏՔԹ. ՕՎԱՍԻԱ

Որ իր ուսումը և փորձառու-
թիւնը ստացած է Բարիքի առաջ-
նակարգ հիւանդանոցներուն մէջ և
որ երկը տարուան միջոցին Գահիրէի
մէջ բազմաթիւ յաճախորդներ շա-
հաճ է՝ շատ կարճ ժամանակի մը
մէջ կը դարձան նոր սկսած կամ
հինցած հոսումները, շխախտը (կուլթ
միլիթեր), միզանցի կծկումները,
փամփշտատապը (սխիթիթ) և ծննդա-
կան և միզային գործարաններու
հիւանդութեանց հետեւանքները: Կը
դարձան նաև սիֆիլիզը և մորթային
հիւանդութիւնները:

Հիւանդ կ'ընդունին ամեն օր ժա-
մը 9-12 կէս օրէ առաջ, և 3-6 կէս
օրէ վերջը, իր բնակարանը Մէհմէտ
Ալի փողոց, Ամերիկեան գրախճա-
ռանոցին վրան:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՒԹԻՎ ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ԼՈՋԱՆ, ՉՈՒԻՑԵՐԻԱ

4րդ տարեշրջան

Լօյանի Հայ կրթարանը առողջ
և հիմնական կրթութիւն և դաստի-
արակութիւն կուտայ 8-20 տարեկան
աշակերտներու: Աղագային կրթութիւ-
նը տեղի կ'ունենայ հաստատութեա-
նը մէջ, իսկ եւրոպականը, մեր ան-
միջական հսկողութեան տակ՝ տեղա-
կան կառավարական հանրաժանութի
գործընկերուն մէջ:

1905-06 ի շրջանին ձմեռուան
վեցամսեան կ'սկսի Սեպտ. 1ին: Անոնք
որ լեզուի կամ որ և է ճիշդի մը մէջ
տկար են կրնան կանուխ գալ և պատ-
րաստուիլ մեզ մօտ:

Ընդունելութեան տարիք՝ 8 և 15
վարժարանս այս տարի ալ հինգ
աշակերտ պիտի ընդունի մեծ զեղչով:
Կշարունակուի հաստատութեանս
պատկերազարդ ամսաթերթին, Դի-
տութեան, բաժանորդագրութիւնը:

Տնօրէն

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԻԱՆ

Հասցէ՝ Տօթ. ի Գիտութիւնս

Institut Armenien

Lausanne, Suisse

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՋԱՆԻ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻՆ

Տարեկան 12 Քրանք

Վեցամսեայ 7 Քր.

Բաժանորդագրին կանխիկ է
Յօդուած, թղթակցութիւն և բաժա-
նորդագրին զրկել հետեւեալ հասցէին՝

M. NALBA DIAN

Institut Armenien

Lausanne

(Suisse)

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԿ

LA NEW-YORK

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Չուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

— օրհն —

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ:

1903 Յունվար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Քրանք 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԿ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկե-
րութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց
վճարուած շահաբաժիններու գումարը Քրանք 27,670,882:

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԿԻ տիեզերական բոլիսը մինչև հիմա ուրիշ որ եւ
է Ընկերութեան մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ
եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ
անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակ-
ներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչև իսկ պա-
տերազմի առեւն: Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւն-
ներ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ
ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները
զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ, 30 օր պայմանաժամ
իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադ-
րեցնելէն մինչև 5 տարի վերջոյն նշանակելու առանձնաշնորհում, յե-
տամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճա-
րելով, մէկ տարեկան ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ: Ապահո-
վագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակա-
միջոցի մը համար, այնպէս որ պիտի ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ
պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ,
առանց հաշուի առնելու անվճար մ'նացած ապահովագրիները:

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԿ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի
մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է:
Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել «Լուսաբեր» խմբագրատունը:

ՏՕԳՐ. Ի. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԺ

ՇԱՐԱ ՔԱՄԵԼ, ԹԻԻ 3. ՇԵՓԵՐԴՍ ՆՕԹԵԼԻ ԴԻՄԱՅԸ

Կը դարձան տկուայի և լինտերու ամեն տեսակ հիւանդութիւններ,
երեքտարեկան և ուրիշ միջոցներով, ըստ նորագոյն և կատարելագործեալ
գրութեանց:

Կը պատրաստէ ոսկիէ ակաւներ և կամրջակներ (travaux aux ponts
et couronnes) որոնք առանց արհեստական քիմքի և առանց ամրացու-
ցիլ թելի (crochet) կ'ապահովեն արհեստական ակաւներու տոկունու-
թիւնը և տեսականութիւնը:

Նոյնպէս՝ կը պատրաստէ քառալուէ լինտերով ակաւներ, և առանց
ցաւի կը քաշէ զնաստած ակաւները, լինտերու կամ ընդհանուր ջիզե-
րու վայրկենական թմրութեամբ:
Թաճախորդներ կ'ընդունի ամեն օր, առտուան ժամը 9էն—իրիկուան 6ը: